

1.7.2011

A7-0061/ 001-052

AMENDEMENTEN 001-052

ingediend door de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Verslag

Martin Kastler

A7-0061/2011

Europees Jaar voor actief ouder worden (2012)

Voorstel voor een besluit (COM(2010)0462 – C7-0253/2010 – 2010/0242(COD))

Amendement 1

**Voorstel voor een besluit
Overweging 2 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 bis) Overeenkomstig artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie heeft de Unie onder andere tot taak sociale uitsluiting en discriminatie te bestrijden en de sociale rechtvaardigheid en bescherming, de gelijkheid van vrouwen en mannen, en de solidariteit tussen de generaties te bevorderen.

Amendement 2

**Voorstel voor een besluit
Overweging 2 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 ter) Overeenkomstig artikel 156 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de Commissie de samenwerking tussen de lidstaten aanmoedigen en de coördinatie van hun optreden op het gebied van het

sociaal beleid vergemakkelijken.

Motivering

Aanvulling in verband met het nieuwe institutionele kader waarin het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie voorziet.

Amendement 3

Voorstel voor een besluit

Overweging 2 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 quater) Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie erkent in artikel 174 dat bepaalde regio's van de Unie kampen met ernstige en permanente demografische belemmeringen, die hun ontwikkelingsniveau nadelig kunnen beïnvloeden en bijzondere aandacht vergen, wil de Unie het doel van economische, sociale en territoriale samenhang verwezenlijken.

Motivering

Artikel 174 van het VWEU erkent dat bepaalde regio's van de Europese Unie te maken hebben met problemen als gevolg van hun demografische kenmerken, zoals gebieden met een lage bevolkingsdichtheid, en dat deze situatie bijzondere aandacht in Europese beleidsmaatregelen vereist.

Amendement 4

Voorstel voor een besluit

Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(3) Overeenkomstig artikel 25 van het Handvest van de grondrechten erkent en eerbiedigt de Unie het recht van ouderen een waardig en zelfstandig leven te leiden en aan het maatschappelijk en cultureel leven deel te nemen.

(3) Overeenkomstig artikel 25 van het Handvest van de grondrechten erkent en eerbiedigt de Unie het recht van ouderen een waardig en zelfstandig leven te leiden en aan het maatschappelijk en cultureel leven deel te nemen. ***Overeenkomstig artikel 34 van het Handvest van de grondrechten erkent en eerbiedigt de Unie bovendien het recht op socialezekerheidsvoorzieningen en sociale diensten die bescherming bieden,***

alsmede, overeenkomstig artikel 35, het recht van eenieder op een hoog niveau van gezondheidsbescherming.

Amendement 5

Voorstel voor een besluit Overweging 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(3 bis) De vergrijzing is zonder meer een uitdaging voor de hele samenleving en alle generaties in Europa, maar het gaat tevens om de solidariteit tussen de generaties en met name de rol van het gezin.

Amendement 6

Voorstel voor een besluit Overweging 3 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(3 ter) Het percentage personen van eind vijftig en ouder op de totale bevolking van de Unie zal sneller stijgen dan ooit tevoren. De grootste toename valt in de periode 2015-2035 te verwachten, als de populatie van 60 jaar en ouder met 2 miljoen mensen per jaar toeneemt. Deze toename is een uiterst positieve zaak, want zij is een logisch gevolg van een betere gezondheidszorg en een betere levenskwaliteit. Niettemin ziet de Unie zich – door de demografische veranderingen – geconfronteerd met een aantal pijnpunten, zoals een terugloop van de bevolking in sommige steden en regio's met onder meer een verminderde aantrekkingskracht van deze steden en regio's, een grote druk op de pensioenfondsen en problemen bij het handhaven van de duurzaamheid van financiële middelen voor gezondheidszorg en overheidsdiensten.

Amendement 7

Voorstel voor een besluit

Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

(4) Achtereenvolgende Europese Raden hebben erkend dat actie moet worden ondernomen met betrekking tot het effect van de vergrijzing van de bevolking op de Europese sociale modellen. Een belangrijk aspect van de reactie op deze snelle verandering van de leeftijdsopbouw is het bevorderen van actief ouder worden, met andere woorden ervoor zorgen dat de ***babyboomercohorten***, die over het algemeen gezonder en beter opgeleid zijn dan ***die leeftijdsgroep ooit geweest is***, ruime mogelijkheden hebben om te blijven werken en actief deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

Amendement

(4) Achtereenvolgende Europese Raden hebben erkend dat actie moet worden ondernomen met betrekking tot het effect van de vergrijzing van de bevolking op de Europese sociale modellen. Een belangrijk aspect van de reactie op deze snelle verandering van de leeftijdsopbouw is het bevorderen van ***het creëren van een duurzame cultuur van een leven lang*** actief ouder worden, met andere woorden ervoor zorgen dat de ***snel groeiende bevolking die thans eind vijftig en ouder is, en*** die over het algemeen gezonder en beter opgeleid is dan ***vorige generaties***, ruime mogelijkheden heeft om te blijven werken en actief deel te nemen aan het maatschappelijk ***en gezinsleven, mede via vrijwilligerswerk, een leven lang leren, culturele expressie en sport in het licht van de positieve bijdrage die deze activiteiten kunnen leveren tot de geestelijke en lichamelijke gezondheid. Het bevorderen van een cultuur van actief ouder worden vereist derhalve een multidimensionele aanpak op levenslange basis, alsmede het stimuleren van de solidariteit tussen de generaties.***

Amendement 8

Voorstel voor een besluit

Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

(5) Het groeiende aandeel ouderen in de Europese bevolking ***maakt*** het belangrijker dan ooit gezond ouder worden te bevorderen. Gezond ouder worden kan de arbeidsparticipatie van ouderen verhogen, hen in staat stellen langer een actieve rol in de samenleving te blijven spelen, hun individuele levenskwaliteit verbeteren, en

Amendement

(5) Het groeiende aandeel ouderen in de Europese bevolking ***en de toename van chronische aandoeningen*** maken het belangrijker dan ooit het gezond ouder worden ***van alle, met name oudere, mensen*** te bevorderen ***met ondersteuning van hun vitaliteit en waardigheid. Tot de cruciale maatregelen in dit verband***

de druk op de stelsels van gezondheids- en sociale zorg verminderen.

moeten behoren de universele en gelijke toegang tot passende en kwalitatief hoogwaardige gezondheidszorg, langdurige zorg en sociale diensten, het bewust maken van de Europese burgers van de met de vergrijzing samenhangende problemen, het bestrijden van het informatie-isolement van de ouder wordende generatie en het ontwikkelen van initiatieven om de met het verouderingsproces samenhangende gezondheidsrisico's tegen te gaan. Gezond ouder worden is het proces waarin de mogelijkheden voor het lichamelijke, sociale en geestelijke welzijn geoptimaliseerd worden om ouderen in staat te stellen actief en zonder discriminatie aan het maatschappelijk leven deel te nemen en een onafhankelijk bestaan met een goede levenskwaliteit te leiden. Gezond ouder worden kan ook de arbeidsparticipatie van ouderen verhogen, hen in staat stellen langer een actieve rol in de samenleving te blijven spelen, hun individuele levenskwaliteit verbeteren, en de druk op de stelsels van gezondheids-, pensioens- en sociale zorg verminderen.

Amendement 9

Voorstel voor een besluit Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

(6) De Commissie heeft haar visie op de demografische uitdagingen waarmee de EU wordt geconfronteerd en de mogelijkheden om die aan te pakken gepresenteerd in haar mededelingen "De demografische toekomst van Europa – probleem of uitdaging?" van 12 oktober 2006 en "Opvangen van de gevolgen van de vergrijzing in de EU" van 21 april 2009.

Amendement

(6) De Commissie heeft haar visie op de demografische uitdagingen waarmee de EU wordt geconfronteerd en de mogelijkheden om die aan te pakken gepresenteerd in haar mededelingen "De demografische toekomst van Europa – probleem of uitdaging?" van 12 oktober 2006, "**Meer solidariteit tussen de generaties**" van 10 mei 2007 en "Opvangen van de gevolgen van de vergrijzing in de EU" van 29 april 2009.

Amendement 10

Voorstel voor een besluit
Overweging 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(6 bis) De culturele en etnische diversiteit van de oudere generaties in Europa zal verder toenemen. Het is daarom noodzakelijk gelijke kansen actief te bevorderen en participatie aan te moedigen. Actieve burgers met uiteenlopende culturele achtergronden oefenen in de maatschappij belangrijke brugfuncties uit, bevorderen de integratie en leveren een bijdrage aan de economie.

Amendement 11

Voorstel voor een besluit
Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(7) De Raad heeft op 22 februari 2007 een resolutie aangenomen betreffende "Kansen en uitdagingen ten gevolge van de demografische veranderingen in Europa: de bijdrage van ouderen aan de economische en sociale ontwikkeling", waarin benadrukt werd dat ouderen meer mogelijkheden moeten krijgen om een actieve rol te spelen, dat de groeiende vraag van ouderen naar bepaalde goederen en diensten nieuwe economische mogelijkheden biedt (de zogenaamde "zilveren economie"), en dat gewerkt moet worden aan een positief beeld van ouderen.

(7) De Raad heeft op 22 februari 2007 een resolutie aangenomen betreffende "Kansen en uitdagingen ten gevolge van de demografische veranderingen in Europa: de bijdrage van ouderen aan de economische en sociale ontwikkeling", waarin benadrukt werd dat ouderen meer mogelijkheden moeten krijgen om een actieve rol te spelen, ***met name door middel van vrijwilligerswerk, en*** dat de groeiende vraag van ouderen naar bepaalde goederen en diensten nieuwe economische mogelijkheden biedt (de zogenaamde "zilveren economie"), en dat gewerkt moet worden aan een positief beeld van ouderen. ***In dit verband dient tevens het belang van het bevorderen van een goede gezondheid en een hoge levenskwaliteit te worden onderstreept, met inbegrip van de toegang tot adequate en kwalitatief hoogwaardige gezondheidszorg.***

Amendement 12

Voorstel voor een besluit
Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

(8) De Raad heeft op 8 juni 2009 conclusies aangenomen betreffende "Gelijke kansen voor vrouwen en mannen: actief en waardig ouder worden", waarin erkend wordt dat oudere vrouwen en mannen in de gehele EU met serieuze uitdagingen geconfronteerd worden als zij een actief leven willen leiden en waardig ouder willen worden, en waarin de lidstaten en de Commissie uitgenodigd worden een aantal maatregelen te nemen.

Amendement

(8) De Raad heeft op 8 juni 2009 conclusies aangenomen betreffende "Gelijke kansen voor vrouwen en mannen: actief en waardig ouder worden", waarin erkend wordt dat oudere vrouwen en mannen in de gehele EU met serieuze uitdagingen geconfronteerd worden als zij een actief leven willen leiden en waardig ouder willen worden, en waarin de lidstaten en de Commissie uitgenodigd worden een aantal maatregelen te nemen, ***waaronder de bevordering van beleidsmaatregelen voor actief ouder worden, rekening houdend met de onderling uiteenlopende situaties in de lidstaten en de verschillende uitdagingen waaraan vrouwen en mannen het hoofd moeten bieden.***

Amendement 13

Voorstel voor een besluit Overweging 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 bis) Op de conferentie "Samen voor geestelijke gezondheid en welzijn", die op 12 en 13 juni 2008 tijdens het Sloveense voorzitterschap van de EU werd gehouden, is het Europees pact voor geestelijke gezondheid en welzijn geïntroduceerd. Na deze conferentie werden tijdens de conferentie over actief en gezond ouder worden die op 29 en 30 april 2010 tijdens het Spaanse voorzitterschap van de EU is gehouden, goede praktijken gepresenteerd die in Europa op het gebied van sociale participatie en solidariteit tussen de generaties zijn toegepast.

Amendement 14

Voorstel voor een besluit Overweging 11 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(11 bis) Het Europees Parlement heeft op 11 november 2010 een resolutie aangenomen over demografische vraagstukken en solidariteit tussen de generaties¹ waarin de Commissie wordt verzocht om 2012 tot Europees Jaar uit te roepen en de lidstaten worden verzocht om het actief ouder worden tot een van de prioriteiten voor de komende jaren te maken. In de resolutie wordt tevens onderstreept dat tijdens het Europees Jaar vooral aandacht moet worden besteed aan de bijdrage die ouderen aan de samenleving leveren en kansen moeten worden gecreëerd om solidariteit, samenwerking en begrip tussen de generaties te stimuleren en om jongeren en ouderen ertoe te bewegen samen te werken.

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0400.

Amendement 15

Voorstel voor een besluit Overweging 11 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(11 ter) In hun adviezen onderstrepen ook het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's het belang voor Europa van een cultuur van actief ouder worden. Een bijzonder facet in dit verband wordt gevormd door de generatieoverschrijdende gezondheidszorg en de bescherming tegen hetgeen het Europees Economisch en Sociaal Comité in zijn advies over "De gevolgen van de vergrijzing voor de gezondheidszorg en socialezekerheidsstelsels" van 15 juli 2010 aanduidt als "ouderdomsziekten".

Amendement 16

Voorstel voor een besluit Overweging 12

Door de Commissie voorgestelde tekst

(12) De Commissie heeft in haar voorstel voor een besluit van de Raad betreffende "Richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten" van 27 april 2010, waarin lidstaten onder richtsnoeren 7 en 8 opgeroepen worden tot het opvoeren van de arbeidsmarktparticipatie door maatregelen ter bevordering van actief ouder worden, het verhogen van de arbeidsparticipatiegraad van oudere werknemers door innovatieve arbeidspatronen, en het verbeteren van de inzetbaarheid van oudere werknemers door bij- en nascholing en deelname aan regelingen voor een leven lang leren. Richtsnoer 10 benadrukt de noodzaak van verbetering van de socialezekerheidsstelsels, de mogelijkheden om een leven lang te leren en de actieve integratiemaatregelen, met het doel mensen nieuwe kansen te bieden in verschillende fasen van hun leven **en** hen te behoeden voor het risico van sociale uitsluiting.

Amendement 17

Voorstel voor een besluit Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

(13) In haar mededeling "Een digitale agenda voor Europa", het eerste EU2020-kerninitiatief, dat op 19 mei 2010 is

Amendement

(12) De Commissie heeft in haar voorstel voor een besluit van de Raad betreffende "Richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten" van 27 april 2010, waarin lidstaten onder richtsnoeren 7 en 8 opgeroepen worden tot het opvoeren van de arbeidsmarktparticipatie door maatregelen ter bevordering van actief ouder worden, het verhogen van de arbeidsparticipatiegraad van oudere werknemers door innovatieve arbeidspatronen, en het verbeteren van de inzetbaarheid van oudere werknemers door bij- en nascholing en deelname aan regelingen voor een leven lang leren. Richtsnoer 10 benadrukt de noodzaak van verbetering van de socialezekerheidsstelsels, de mogelijkheden om een leven lang te leren en de actieve **en op een barrièrevrije omgeving gerichte** integratiemaatregelen, met het doel mensen nieuwe kansen te bieden in verschillende fasen van hun leven, hen te behoeden voor het risico van **armoede en** sociale uitsluiting **en hun actieve participatie in de maatschappij te vergroten**.

Amendement

(13) In haar mededeling "Een digitale agenda voor Europa", het eerste EU2020-kerninitiatief, dat op 19 mei 2010 is

goedgekeurd, benadrukte de Commissie het belang van ICT voor gezond ouder worden, en stelde zij met name voor om het AAL-initiatief (Ambient Assisted Living, een initiatief om patiënten de kans te bieden om dankzij thuis- en mantelzorg in hun eigen woonomgeving te blijven functioneren) te versterken. In deze mededeling werd ook aanbevolen gezamenlijke actie te ondernemen om de digitale competenties van alle Europeanen te verbeteren, met inbegrip van ouderen, die oververtegenwoordigd zijn in de 150 miljoen burgers, ongeveer 30% van het totaal, die nog nooit gebruik hebben gemaakt van internet.

goedgekeurd, benadrukte de Commissie het belang van ICT-**toepassingen en -diensten** voor gezond ouder worden, en stelde zij met name voor om het AAL-initiatief (Ambient Assisted Living, een initiatief om patiënten de kans te bieden om dankzij thuis- en mantelzorg in hun eigen woonomgeving te blijven functioneren) te versterken. In deze mededeling werd ook aanbevolen gezamenlijke actie te ondernemen om de digitale competenties van alle Europeanen te verbeteren, met inbegrip van ouderen, die oververtegenwoordigd zijn in de 150 miljoen burgers, ongeveer 30% van het totaal, die nog nooit gebruik hebben gemaakt van internet. ***Het vergemakkelijken van de toegang tot en het opleiden in het gebruik van nieuwe technologieën zou ouderen betere mogelijkheden bieden voor een leven lang leren en hen in staat stellen technische vaardigheden te verwerven, en zou er ook toe bijdragen dat zaken als afstand en handicap een leven lang leren niet meer in de weg staan.***

Amendement 18

Voorstel voor een besluit Overweging 13 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(13 bis) In het kader van "Europa 2020" heeft de Commissie voorgesteld een innovatiepartnerschap inzake actief en gezond ouder worden te lanceren binnen het vlaggenschipinitiatief van de "Innovatie-Unie". Dit proefproject, dat het eerste innovatiepartnerschap is, zal sociale innovatie omvatten met als doel de levenskwaliteit te verbeteren, ziekte te voorkomen, sociale netwerken in overheidssectoren en tussen sociale partners te verbeteren en de invoering van nieuwe technologieën die de levenskwaliteit bevorderen te stimuleren. Tevens wordt getracht burgers in staat te stellen langer onafhankelijk en in goede

gezondheid te leven en voor 2020 het gemiddelde aantal gezonde levensjaren met twee te verlengen. Daarnaast is het project gericht op grotere duurzaamheid en efficiëntie van de Europese sociale en gezondheidszorgsystemen en de totstandbrenging van een Europese en een wereldwijde markt voor innoverende ICT-toepassingen en -diensten.

Amendement 19

Voorstel voor een besluit Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

(14) De Commissie voert momenteel het Europees actieplan voor mensen met een handicap uit, dat ook voor ouderen relevante acties omvat, gezien de correlatie tussen handicaps en ouderdom. Met name de acties met betrekking tot toegankelijkheid, op basis van de "Design for All"-benadering, zijn relevant. Bovendien hebben de EU en alle lidstaten het VN-Verdrag voor de rechten van personen met een handicap ondertekend, dat *eveneens* voor ouderen relevante bepalingen bevat.

Amendement

(14) De Commissie voert momenteel het Europees actieplan voor mensen met een handicap uit, dat ook voor ouderen relevante acties omvat, gezien de *frequente* correlatie tussen handicap en ouderdom. Met name de acties met betrekking tot toegankelijkheid, op basis van de "Design for All"-benadering, zijn relevant. *Ook relevant zijn acties ter ondersteuning van een onafhankelijk bestaan en integratie in de samenleving, waaronder maatregelen gericht op ouderen met handicaps, die veel ondersteuning nodig hebben en complexe behoeften hebben, en die bijzonder kwetsbaar zijn en het risico lopen van sociale uitsluiting.* Bovendien hebben de EU en alle lidstaten het VN-Verdrag voor de rechten van personen met een handicap ondertekend, dat *onder andere* voor ouderen relevante bepalingen bevat. *Met de in 2009 aangenomen aanbeveling van de Raad van Europa over vergrijzing en handicaps in de 21ste eeuw, wordt beoogd autonomie en een onafhankelijk bestaan voor ouderen met handicaps te bevorderen, de kwaliteit van de diensten te vergroten en gelijke toegang daartoe te waarborgen. Zij bevat het verzoek aan de lidstaten om innovatieve benaderingen vast te stellen.*

Amendement 20

Voorstel voor een besluit Overweging 14 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 bis) De Europese Dag van solidariteit tussen de generaties wordt elk jaar op 29 april gevierd, een initiatief dat het Europees Parlement nadrukkelijk heeft toegejuicht in zijn resolutie van 11 november 2010 over demografische vraagstukken en solidariteit tussen de generaties¹. Deze dag biedt elk jaar een goede gelegenheid voor Europa om zijn inzet ter versterking van de solidariteit en samenwerking tussen de generaties te vernieuwen ten einde een rechtvaardige en duurzame samenleving te bevorderen. Hij biedt tevens de gelegenheid voor alle stakeholders, met inbegrip van de maatschappelijke organisaties, om na te denken over de wijze waarop het best kan worden gereageerd op de uitdaging van de vergrijzing van de Europese bevolking.

---

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0400.

Amendement 21

Voorstel voor een besluit Overweging 14 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 ter) Bij dit besluit wordt een budget vastgesteld, dat geldt als het voornaamste referentiepunt voor de begrotingsautoriteit in de zin van punt 37 van het Interinstitutioneel akkoord van 17 mei 2006 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer¹.

---

¹ PB C 139 van 14.6.2006, blz. 1.

Amendement 22

Voorstel voor een besluit

Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

(15) Het thema actief ouder worden komt aan de orde bij een groot aantal activiteiten van de Unie, zoals het Europees Sociaal Fonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Progress-programma, het programma voor een leven lang leren, **het volksgezondheidsprogramma**, de specifieke programma's voor informatie- en communicatietechnologie en voor sociaaleconomische en menswetenschappen in het zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling, het actieplan voor "Gezond ouder worden in de informatiemaatschappij", het gemeenschappelijke onderzoeks- en innovatieprogramma voor Ambient Assisted Living (AAL), het Programma concurrentievermogen en innovatie, met ICT-proefprojecten voor gezond ouder worden, en het Actieplan voor stedelijke mobiliteit. **Medefinanciering door de Unie van activiteiten van het Europees Jaar zal in overeenstemming zijn met de prioriteiten en regels die van toepassing zijn, op jaar- of meerjarenbasis, op bestaande programma's en autonome begrotingsonderdelen op de terreinen werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen. Waar dat zinvol is, kunnen ook programma's en beleidsmaatregelen op andere terreinen, zoals onderwijs en cultuur, gezondheid, onderzoek, de informatiemaatschappij, en regionaal en vervoersbeleid het Europees Jaar ondersteunen.**

Amendement 23

Voorstel voor een besluit

Overweging 15 bis (nieuw)

Amendement

(15) Het thema actief ouder worden komt **tevens** aan de orde bij een groot aantal activiteiten van de Unie, zoals het Europees Sociaal Fonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Progress-programma, het programma voor een leven lang leren, **met name het Grundtvig-programma, het communautair actieprogramma op het gebied van gezondheid (2008-2013)**, de specifieke programma's voor informatie- en communicatietechnologie en voor sociaaleconomische en menswetenschappen in het zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling, het actieplan voor "Gezond ouder worden in de informatiemaatschappij", het gemeenschappelijke onderzoeks- en innovatieprogramma voor Ambient Assisted Living (AAL), het Programma concurrentievermogen en innovatie, met ICT-proefprojecten voor gezond ouder worden, **de voorbereidende actie CALYPSO voor een sociaal toerisme**, en het Actieplan voor stedelijke mobiliteit. **Derhalve kan het Europees Jaar van deze programma's profiteren binnen de bestaande marges die zij bieden voor de financiering van prioriteiten op jaar- of meerjarenbasis.**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(15 bis) Om de participatie van een breed scala van organisaties te waarborgen, moeten er vereenvoudigde procedures beschikbaar zijn voor kleinschaliger gebeurtenissen en verrichtingen.

Amendement 24

**Voorstel voor een besluit
Overweging 15 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(15 ter) Er kunnen zich bij een aantal relevante netwerken op het niveau van de Unie ernstige budgettaire restricties voordoen die hun participatie in het Europees Jaar mogelijk beperken; daarmee moet rekening worden gehouden indien aanvullende middelen op het niveau van de Unie beschikbaar komen.

Amendement 25

**Voorstel voor een besluit
Overweging 15 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(15 quater) Het is zaak om tussen het Europees jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (2010), het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk (2011) en het Europees Jaar voor actief ouder worden (2012) synergieën te bevorderen.

Amendement 26

**Voorstel voor een besluit
Artikel 1**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2012 wordt uitgeroepen tot het Europees Jaar voor actief ouder worden (hierna "het

2012 wordt uitgeroepen tot het Europees Jaar voor actief ouder worden en ***de solidariteit tussen de generaties, met als***

Europees Jaar" genoemd).

ondertitel "Behoud van vitaliteit en eerbiediging van ieders waardigheid" (hierna "het Europees Jaar" genoemd).

Amendement 27

Voorstel voor een besluit

Artikel 2 – inleidende formule

Door de Commissie voorgestelde tekst

Het algemene doel van het Europees Jaar is de inspanningen *aan te moedigen* en *te ondersteunen* van lidstaten, hun regionale en lokale overheden, de sociale partners en de maatschappelijke organisaties om actief ouder worden te bevorderen, en meer te doen om het potentieel van snel groeiende bevolkingsgroep van tegen de zestig en ouder te mobiliseren, en aldus de solidariteit tussen de generaties ***in stand te houden***. Actief ouder worden betekent dat gezorgd moet worden voor meer mogelijkheden en betere arbeidsomstandigheden om oudere werknemers in staat te stellen een rol te blijven spelen op de arbeidsmarkt, ***dat sociale uitsluiting bestreden moet worden door*** actieve deelname aan het maatschappelijk leven ***te stimuleren***, en dat gezond ouder worden aangemoedigd moet worden. Op basis daarvan zijn de volgende doelstellingen bepaald:

Amendement

Het algemene doel van het Europees Jaar is ***het creëren van een duurzame cultuur voor actief ouder worden in Europa te vergemakkelijken op basis van een maatschappij voor alle leeftijden en van solidariteit tussen de generaties.***

In dit kader moet het Europees Jaar de inspanningen aanmoedigen en ondersteunen van lidstaten, hun regionale en lokale overheden, de sociale partners, bedrijven en de maatschappelijke organisaties, met inbegrip van religieuze organisaties en verenigingen die zich bezighouden met de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, om actief ouder worden te bevorderen, en meer te doen om het potentieel van de snel groeiende bevolkingsgroep van tegen de zestig en ouder te mobiliseren, en aldus de vitaliteit van ouderen in stand te houden, hun maatschappelijke participatie te vergroten, een positieve perceptie van

ouderen in de maatschappij te bevorderen, een maatschappij zonder barrières voor alle leeftijden te creëren en de solidariteit en samenwerking tussen de generaties te bevorderen. Hiertoe is het van essentieel belang dat het Europees Jaar steun geeft aan en optimaal gebruik maakt van initiatieven die rekening houden met de specifieke behoeften van ouderen, mede op plaatselijk en regionaal niveau.

*Actief ouder worden is het proces waarin de mogelijkheden voor gezondheid, participatie en veiligheid geoptimaliseerd worden, teneinde de levenskwaliteit van personen naarmate zij ouder worden te verbeteren. Het stelt hen in staat hun welzijnspotentieel gedurende het hele leven te benutten en in overeenstemming met hun behoeften, wensen en capaciteiten aan de samenleving deel te nemen en daarbij beroep te doen op adequate bescherming, veiligheid en zorg wanneer zij behoefte hebben aan hulp. Actief ouder worden betekent dat gezorgd moet worden voor **beter onderwijs, betere opleiding en mogelijkheden voor een leven lang leren** en betere en **leeftijdvriendelijke** arbeidsomstandigheden om oudere werknemers in staat te stellen een rol te blijven spelen op de arbeidsmarkt, **dat de rol van ouderen in het gezinsleven en vrijwilligerswerk en hun actieve** deelname aan het maatschappelijk leven **moet worden ondersteund, dat leeftijdsdiscriminatie en vooroordelen moeten worden bestreden, dat negatieve stereotypen moeten worden weggenomen, armoede en sociale uitsluiting moet worden bestreden** en dat gezond ouder worden **in waardigheid** aangemoedigd moet worden en **vergemakkelijkt door preventieve maatregelen en toegang tot kwaliteitsvolle sociale en gezondheidsdiensten.***

Op basis daarvan zijn de volgende doelstellingen van het Europees Jaar bepaald:

Amendement 28

Voorstel voor een besluit Artikel 2 – punt 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1) de algemene bewustwording van de waarde van actief ouder worden bevorderen, om duidelijk te maken dat ouderen een nuttige bijdrage leveren aan de samenleving en de economie, om actief ouder worden te bevorderen en om het potentieel van ouderen beter te mobiliseren;

Amendement

1) de algemene bewustwording van de waarde van actief ouder worden bevorderen **en hieraan een prominente plaats op de agenda van de stakeholders op alle niveaus geven**, om duidelijk te maken dat ouderen een nuttige bijdrage leveren aan de samenleving, **het gezinsleven** en de economie, om actief **en gezond** ouder worden **en de solidariteit tussen de generaties te bevorderen waarbij de vitaliteit wordt behouden en de waardigheid van allen wordt geëerbiedigd, om leeftijdsdiscriminatie en negatieve stereotypen van ouderdom te bestrijden, om barrières weg te nemen en de diversiteit in alle leeftijdsgroepen te erkennen** en om het potentieel van ouderen beter te mobiliseren **ongeacht hun etnische of culturele achtergrond, waarbij speciaal erop wordt gelet dat zij in staat worden gesteld deel te nemen aan de arbeidsmarkt, vrijwillige activiteiten en een leven lang leren, dat degenen die een activiteit blijven uitoefenen worden beschermd, dat het bewustzijn wordt vergroot van de waardevolle bijdrage van oudere personeelsleden en dat armoede onder bejaarden, met name onder vrouwen, wordt bestreden;**

Amendement 29

Voorstel voor een besluit Artikel 2 – punt 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2) het debat stimuleren en het van elkaar leren tussen lidstaten en stakeholders **op alle niveaus** ontwikkelen, teneinde beleid inzake actief ouder worden te bevorderen, goede praktijken te inventariseren en te verspreiden, en samenwerking en

Amendement

2) het debat stimuleren, **informatie uitwisselen** en het van elkaar leren tussen lidstaten en stakeholders ontwikkelen, **met inbegrip van de sociale partners en het maatschappelijk middenveld op Unie-, nationaal, regionaal en plaatselijk niveau**

synergieën aan te moedigen;

teneinde beleid inzake actief ouder worden te bevorderen, **duurzame en veilige pensioenstelsels in Europa te stimuleren en uitdagingen te herkennen**, goede praktijken te inventariseren en te verspreiden, en samenwerking en synergieën aan te moedigen;

Amendement 30

Voorstel voor een besluit Artikel 2 – punt 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3) een kader bieden voor toezeggingen en concrete actie om lidstaten en stakeholders op alle niveaus in staat te stellen beleidsmaatregelen te ontwikkelen door middel van specifieke activiteiten en zich te verplichten tot het nastreven van specifieke doelstellingen in verband met actief ouder worden.

Amendement

3) een kader bieden voor toezeggingen en concrete actie om **de Unie**, lidstaten en stakeholders op alle niveaus in staat te stellen – **met grote betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, de sociale partners en het bedrijfsleven en speciale aandacht voor het bevorderen van informatiestrategieën – vernieuwende oplossingen, beleidsmaatregelen en langetermijnstrategieën** te ontwikkelen door middel van specifieke activiteiten en zich te verplichten tot het nastreven van specifieke doelstellingen in verband met actief ouder worden **en de solidariteit tussen de generaties**.

Amendement 31

Voorstel voor een besluit Artikel 2 – punt 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis) een hogere waardering voor en een betere algemene erkenning en stimulering van de bijdrage van ouderen aan de economische en sociale ontwikkeling van Europa, met een hoge waardering van hun ervaring als uitdrukkelijke toegevoegde waarde voor de economie en de maatschappij.

Amendement 32

Voorstel voor een besluit Artikel 2 – punt 3 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 ter) activiteiten bevorderen die de ontwikkeling van allesomvattende leeftijdbeheersstrategieën inzake werkgelegenheid en werk, alsmede activiteiten ter vergemakkelijking van de invoering van coherente gezinsvriendelijke beleidsmaatregelen die een zinnvolle invloed kunnen hebben op de demografische tendensen, activiteiten waarmee de nadruk wordt gelegd op het belang van preventie bij gezondheidsproblemen en van gezonde leefwijzen, met speciale nadruk op met leeftijd verband houdende aandoeningen, en activiteiten waarmee het respect voor de waardigheid van ouderen, hun gezondheid, met inbegrip van hun toegang tot gezondheidszorg, hun leefkwaliteit en hun autonomie worden vergroot;

Amendement 33

Voorstel voor een besluit Artikel 2 – punt 3 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 quater) structureel fiscaal beleid invoeren dan wel versterken ten gunste van organisaties zonder winstoogmerk, zodat zij hun activiteiten ter ondersteuning van actief ouder worden en kansarme delen van de bevolking voortdurend en niet slechts bij gelegenheid kunnen plannen en uitvoeren.

Amendement 34

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 1 – streepje 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

– conferenties, evenementen en initiatieven ter bevordering van het debat, de bewustwording en het aangaan van specifieke verplichtingen;

Amendement

– conferenties, evenementen en initiatieven, **met de actieve deelneming van de sociale partners, bedrijven, met inbegrip van het MKB, maatschappelijke en religieuze organisaties**, ter bevordering van het debat, de bewustwording en het aangaan van specifieke verplichtingen **die bijdragen tot een langdurige en blijvende invloed op toekomstige initiatieven en activiteiten op het gebied van actief ouder worden**;

Amendement 35

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 1 – streepje 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

– voorlichtings-, promotie- **en** educatieve campagnes;

Amendement

– voorlichtings-, promotie-, educatieve, **advies- en opleidingscampagnes die zijn afgestemd op de nationale, regionale of plaatselijke omstandigheden, alsmede op specifieke groepen waarbij gebruik wordt gemaakt van multimedia- en sociale netwerken**;

Amendement 36

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 1 – streepje 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

– uitwisseling van informatie, ervaring en goede praktijken;

Amendement

– uitwisseling van informatie, ervaring en goede praktijken **mede via de open coördinatiemethode, netwerken van contacten die door de stakeholders zijn opgezet ter verwezenlijking van de doelstellingen van het Europees Jaar en tussen de plaatselijke verantwoordelijken die bevoegdheden hebben ten aanzien van actief ouder worden en de solidariteit**

tussen de generaties;

Amendement 37

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 1 – streepje 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

– onderzoeken en enquêtes op het niveau van de Unie of op nationale schaal, en verspreiding van de resultaten.

Amendement

– onderzoeken en enquêtes op het niveau van de Unie of op nationale **of regionale** schaal, en verspreiding van de resultaten, **met name met betrekking tot de economische en sociale weerslag van het bevorderen van beleidsmaatregelen voor actief ouder worden.**

Amendement 38

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. Bij de tenuitvoerlegging van de in lid 1 bedoelde activiteiten dient op horizontale basis aandacht te worden geschonken aan de op gezond ouder worden gerichte, preventieve gezondheidszorg en aan de participatie van alle generaties bij het nastreven van de doelstellingen van het Europees Jaar, met name door het bevorderen van deelneming van ouder wordende en jonge mensen aan gemeenschappelijke initiatieven met extra aandacht voor de typische kenmerken en de kansen die door de uitwisseling tussen de generaties worden geboden. Methodes voor de participatie van ouderen zouden geanalyseerd en geconsolideerd moeten worden ten einde een onderbouwde optimale praktijk te ontwikkelen.

Amendement 39

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De Commissie en de lidstaten moeten worden ertoe aangezet om meer kansen te bieden aan personen die ouderen willen helpen en die zich inzetten voor collectieprogramma's, zodat hun enthousiasme en hun ervaring een positief doel dienen;

Amendement 40

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. De Commissie en de lidstaten houden bij de organisatie en tenuitvoerlegging van het Europees Jaar rekening met **het aspect gendermainstreaming**.

3. De Commissie en de lidstaten houden rekening met **de noodzaak om de specifieke aspecten van de situatie van vrouwen en mannen te integreren en met de noodzaak om alle generaties te betrekken** bij de organisatie en tenuitvoerlegging van het Europees Jaar, **en zij zouden moeten trachten een benadering met de participatie van alle generaties te ontwikkelen waarbij hun diversiteit wordt erkend. Er wordt speciale aandacht besteed aan de integratie van personen met een handicap, alsmede aan het bestrijden van alle vormen van discriminatie waarvan ouderen het slachtoffer kunnen worden.**

Amendement 41

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis. De Commissie houdt rekening met de mogelijkheden van grensoverschrijdende activiteiten op regionaal of lokaal niveau ter verwezenlijking van de in artikel 2 genoemde doelstellingen.

Amendement 42

Voorstel voor een besluit Artikel 3 – lid 3 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 ter. De in het kader van het Europese Jaar voor actief ouder worden genomen maatregelen zullen een gedecentraliseerd karakter hebben en op meerdere niveaus worden aangestuurd.

Motivering

Het is van belang om regionale en plaatselijke spelers in de lidstaten bij de uitvoering van de specifieke acties te betrekken. Aansturing op meerdere niveaus staat borg voor sterke betrokkenheid van alle belanghebbenden en vormt ook een solide basis voor een duurzaam karakter van de inspanningen en initiatieven.

Amendement 43

Voorstel voor een besluit Artikel 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Iedere lidstaat benoemt een nationale coördinator die verantwoordelijk is voor de organisatie van de deelname van die lidstaat aan het Europees Jaar. De nationale coördinatoren zien er ook op toe dat de nationale activiteiten passend gecoördineerd worden.

1. Iedere lidstaat benoemt een nationale coördinator die verantwoordelijk is voor de organisatie van de deelname van die lidstaat aan het Europees Jaar **en stelt de Commissie van deze benoeming in kennis.**

2. Uiterlijk op 30 september 2011 stelt elke lidstaat de Commissie in kennis van zijn werkprogramma, dat details van de in het kader van het Europees Jaar geplande nationale activiteiten omvat.

3. De nationale coördinatoren **werken onafhankelijk, zonder alleen de standpunten van de regeringen tot uiting te brengen en** zien er ook op toe dat de nationale activiteiten **worden uitgevoerd overeenkomstig de in artikel 2 opgesomde doelstellingen en** passend gecoördineerd worden, **en dat stakeholders, met inbegrip van de sociale partners en de maatschappelijke organisaties, volledig**

worden betrokken bij het opzetten en uitvoeren van het Europees Jaar op plaatselijk, regionaal en nationaal niveau.

Amendement 44

Voorstel voor een besluit Artikel 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 4 bis

Deelnemende landen

Het Europees Jaar staat open voor de deelname van:

- a) lidstaten;*
- b) kandidaat-lidstaten; en*
- c) EVA-landen die partij zijn bij de EER-Overeenkomst.*

Amendement 45

Voorstel voor een besluit Artikel 5 – alinea -1 (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De Commissie voert het Europees Jaar op Unieniveau uit.

Amendement 46

Voorstel voor een besluit Artikel 5 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De Commissie organiseert vergaderingen van de nationale coördinatoren met het oog de coördinatie op het niveau van de Unie en **voor** de uitwisseling van informatie, onder andere over de gestelde beleidsdoelen en de gemaakte vorderingen in de lidstaten.

De Commissie organiseert vergaderingen van de nationale coördinatoren met het oog op de coördinatie op het niveau van de Unie en de uitwisseling van informatie **en kennis**, onder andere over de gestelde beleidsdoelen en de gemaakte vorderingen in de lidstaten.

Amendement 47

Voorstel voor een besluit Artikel 5 – alinea 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De Commissie vergemakkelijkt en ondersteunt de activiteiten op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau, met inbegrip van het voorstellen van geschikte nieuwe wegen en instrumenten voor het verwezenlijken van beleidsdoelstellingen. Met het oog op de evaluatie spoort de Commissie nationale bureaus voor de statistiek aan bijzondere aandacht te schenken aan het evalueren van de in artikel 3, lid 1 bedoelde activiteiten die gedurende het Europees Jaar binnen hun land hebben plaatsgevonden, en daarbij met name op de publieke steun te letten.

Amendement 48

Voorstel voor een besluit Artikel 5 – alinea 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Het thema van het Europees Jaar is een prioriteit in de communicatieactiviteiten van de vertegenwoordigingen van de Commissie in de lidstaten en in de werkprogramma's van relevante sleutelnetwerken op Europees niveau die voor hun exploitatiekosten in aanmerking komen voor steun uit de EU-begroting.

Amendement 49

Voorstel voor een besluit Artikel 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 5 bis

Financiële en niet-financiële ondersteuning
1. De in artikel 3, lid 1, bedoelde activiteiten op Unieniveau kunnen middels een aanbesteding

of subsidies uit de algemene begroting van de Europese Unie worden gefinancierd.

2. Waar dat zinvol is, kunnen programma's en beleidsmaatregelen op terreinen die een bijdrage leveren tot de bevordering van actief ouder worden, zoals werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen, onderwijs en cultuur, gezondheid, onderzoek, de informatiemaatschappij, en regionaal beleid en vervoersbeleid, het Europees Jaar ondersteunen overeenkomstig de toepasselijke regels en binnen de bestaande marges voor het vaststellen van prioriteiten.

3. Niet-financiële ondersteuning kan door de Unie worden verleend voor initiatieven van openbare en particuliere organisaties overeenkomstig artikel 3, lid 2.

Amendement 50

Voorstel voor een besluit Artikel 5 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 5 ter

Begroting

1. De financiële middelen voor de tenuitvoerlegging van dit besluit op Unieniveau, met name de in artikel 3, lid 1, bedoelde activiteiten, bedragen voor de periode van 1 januari 2011 tot en met 31 december 2012 ten minste 6 000 000 euro waarvan 2 000 000 euro worden gereserveerd voor aanwending in de periode tot 31 december 2011.

2. De begrotingsautoriteit geeft binnen de grenzen van het financiële kader toestemming voor de jaarlijkse kredieten.

Amendement 51

Voorstel voor een besluit Artikel 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Artikel 6 bis

Internationale samenwerking

In het kader van het Europees Jaar kan de Commissie samenwerken met de relevante organen van andere internationale organisaties, met name de Verenigde Naties en de Raad van Europa, met het oog op een grotere doeltreffendheid en de zichtbaarheid van de inspanningen van de Unie.

Amendement 52

**Voorstel voor een besluit
Artikel 7**

Door de Commissie voorgestelde tekst

De Commissie legt uiterlijk op 30 juni 2014 een verslag voor aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Europees Comité van de Regio's over de tenuitvoerlegging, de resultaten en de algemene beoordeling van de in dit besluit vastgelegde initiatieven.

Amendement

1. De Commissie legt uiterlijk op 30 juni 2014 een verslag voor aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Europees Comité van de Regio's over de tenuitvoerlegging, de resultaten en de algemene beoordeling van de in dit besluit vastgelegde initiatieven van de Commissie en de lidstaten, dat als basis moet dienen voor toekomstig beleid, maatregelen en acties van de EU op dit gebied.

2. Het verslag bevat ook informatie over de manier waarop gender en handicap in de activiteiten van het Europees Jaar zijn gemainstreamd en over de manier waarop het Europees Jaar heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van een duurzame cultuur van actief ouder worden in geheel Europa.